

Mogelijk toch geen spionage bij Renault

PARIJS – Frankrijk is in verlegenheid gebracht nu blijkt dat drie ontslagen Renault-topmanagers mogelijk toch geen bedrijfsgeheimen hebben gelekt. Het bedrijf zal 'alle gevolgen moeten accepteren,' aldus de Franse minister van Financiën Lagarde. De overheid had de zaak hoog opgespeeld en de term 'handelsoorlog' al gebruikt. (ANP)

Topman Unilever vangt 2,9 miljoen over 2010

ROTTERDAM – Topman Paul Polman van Unilever krijgt over 2010 een totale beloning van 2,877 miljoen euro. Dat bedrag is opgebouwd uit een salaris van 1,072 miljoen euro, een bonus van 1,715 miljoen euro, deels in aandelen, en enkele toelagen. Financieel directeur Jean-Marc Huët ontving vorig jaar in totaal 2,101 miljoen euro. (ANP)

Wellink: 'meer actie Azië tegen inflatie'

AMSTERDAM – Aziatische centrale banken doen te weinig om de oplopende inflatie te bestrijden. Dat stelt Nout Wellink, president van De Nederlandsche Bank (DNB), in de nieuwe editie van *DNB Magazine*. "Azië zou de rente verder omhoog moeten brengen," aldus Wellink. "Maar dat geeft opwaartse druk op de wisselkoersen." (ANP)

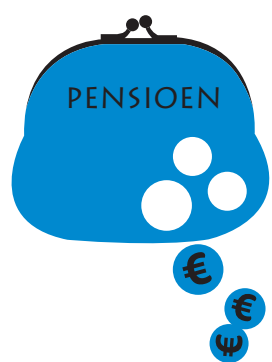
Kanaaltunnel denkt aan tien miljoen passagiers

PARIJS – Eurotunnel, exploitant van de tunnelverbinding tussen Engeland en Frankrijk, is het afgelopen jaar door kostenposten in de verliezen gedoken. Het bedrijf is optimistisch over dit jaar. Eurotunnel verwacht dat meer dan 10 miljoen reizigers per jaar gebruik kunnen maken van de tunnelverbinding, dankzij nieuwe diensten. (ANP)

Meer banen erbij in VS dan eerder verwacht

WASHINGTON – De werkgelegenheid in de Verenigde Staten is in februari met 192.000 banen gegroeid ten opzichte van een maand eerder. Dat is het hoogste niveau sinds mei vorig jaar. De werkloosheid daalde tot 8,9 procent, de laagste stand in bijna twee jaar. De banengroei in de VS, exclusief de landbouwsector, viel iets beter uit dan verwacht. (ANP)

'Niemand heeft door hoe erg het is'

De afgelopen twintig jaar gingen honderden miljarden euro's aan pensioengeld in rook op door grepen in de kas, riskante beleggingen en te lage premies. Wie betaalt de rekening voor het pensioenschandaal? Deel twee van een serie.

HENK SCHUTTEN

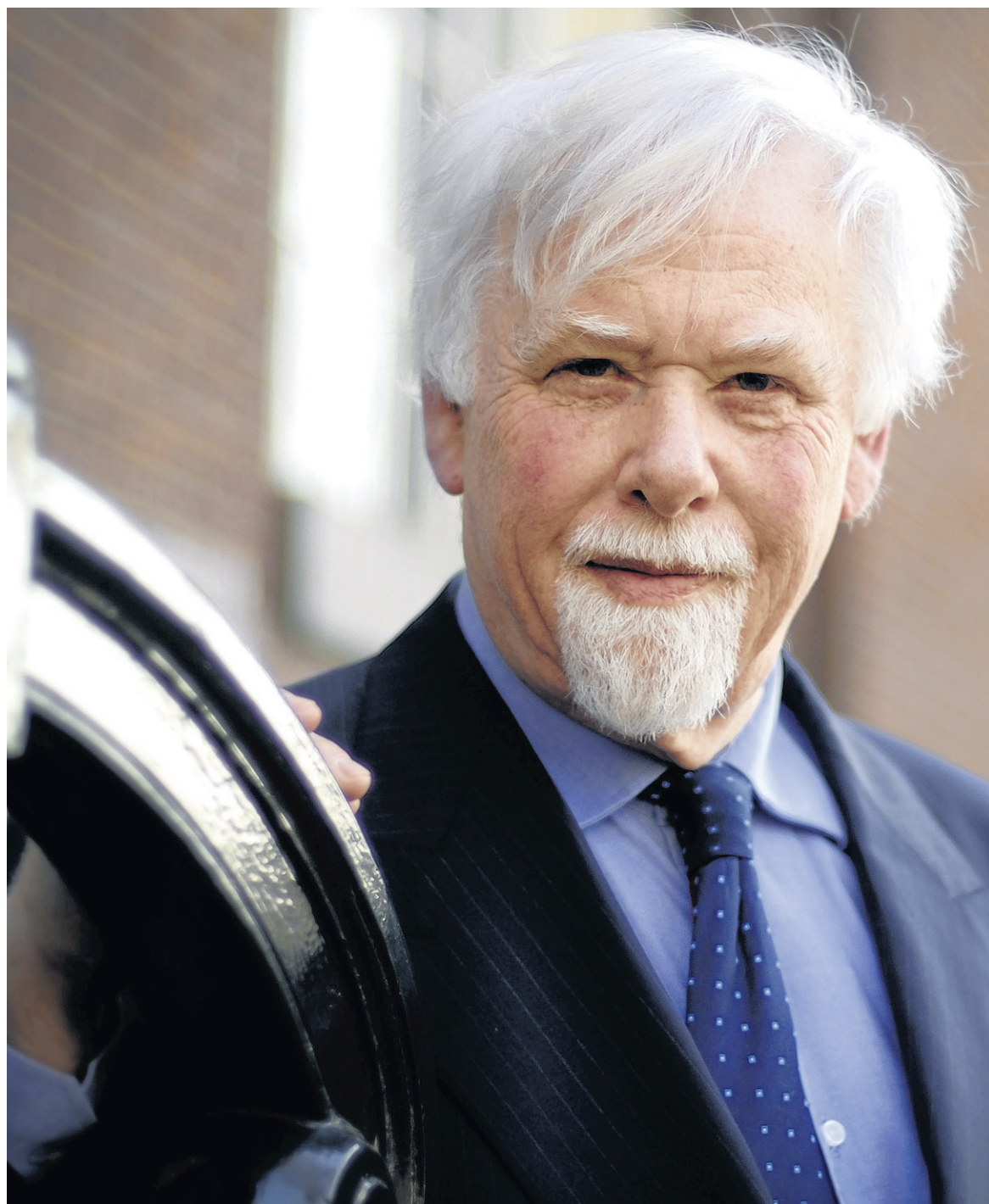
Bernard van Praag, emeritus hoogleraar economie aan de UvA: "Er breekt een dramatische situatie aan. De AOW wordt betaald door de werkenden van nu. Een kwart eeuw geleden waren er nog zes werkenden op elke oudere. Nu is het vier op één. En in 2040 is die verhouding twee op één. Daarna zal het aantal werkenden niet meer stijgen, doordat we zo weinig kinderen krijgen. Kortom, de AOW wordt straks onbetaalbaar.

Zo rooskleurig is de huidige situatie voor ouderen echt niet. De AOW bedraagt tussen de 1000 en 1200 euro per maand. Het gemiddelde aanvullende pensioen bedraagt niet meer dan 600 euro per maand.

Nu staan we voor de definitieve ontakeling van ons sociale stelsel. Politici vinden het niet leuk om daarover te praten, want je wint er geen stemmen mee. Van de vakbonden hoeven we evenmin veel te verwachten. In het nieuwe akkoord met de werkgevers wordt het pensioen uitgekleeft.

FNV-voorzitter Agnes Jongerius houdt iedereen een fopspeen voor door te beloven dat de AOW in stand wordt gehouden en 'welvaartsvast' blijft, maar dat gaat op de lange duur nooit lukken. Dus zit er weinig anders op dan te proberen het aanvullend pensioen op niveau te houden.

De maatregelen raken niet zozeer de huidige gepensioneerden, zoals veel mensen denken, maar de toekomstige generaties. En die hebben

Bernard van Praag, emeritus hoogleraar economie: 'Ik heb de huidige problemen al in 2002 voorspeld.'

geen idee wat hen te wachten staat. De gemiddelde mens kijkt hooguit vijf jaar vooruit, dat is een bekend psychologisch verschijnsel. Mijn eigen zonen zijn in de dertig en die beginnen hartelijk te lachen als ik hierover begin. En de ouderen worden bij de besluitvorming krampachtig buiten de deur gehouden. Terwijl zij voor meer dan de helft eigenaar zijn van de huidige pensioenpotten.

Hoe het nieuwe pensioenakkoord er precies uit komt te zien, is niet bekend, maar achter de gesloten deuren komt een onwelriekende geur vandaan. De werkgevers kijken alleen naar wat ze aan arbeidskosten kwijt zijn en willen de premies dus dolgraag op een vast niveau handhaven. Terwijl de premies de afgelopen twintig jaar structureel te laag zijn geweest en met de fondsen op

grote schaal is gesjoemeld. De huidige problemen heb ik in 2002 in opiniestukken al voorspeld. Tot dusver werden ze altijd onder de

'Mijn eigen zoons lachen er hartelijk om als ik ze waarschuw'

tafel gehouden. In de jaren negentig heeft de regering zo'n dertig miljard euro door werknemers gespaard pensioengeld naar de staatskas overgeheveld. In de jaren daarna werd dit voorbeeld gevolgd door vele bedrijven, die jarenlang geen pensioenpremie afdroegen aan hun pensioenfondsen. In feite was dit diefstal van werknemers. KLM kon een aantal jaren alleen

mooie winsten laten zien doordat de pensioenpremies niet waren betaald. Van wie was het geld dat in die pensioenspaarpotten zat? Pensioen is uitgesteld loon, dus van de gene die het geld heeft verdiend.

Het behoort dus toe aan de actieve werknemers en gepensioneerden.

Veel werkgevers die in het verleden een greep in de pensioenfondsen deden, hebben toen beloofd eventuele tekorten weer aan te vullen. Het zou hen sieren, de overheid voorop, als ze die belofte nakomen. Maar het zal natuurlijk niet gebeuren. De bedragen waar we over praten, zijn veel te hoog.

Dit gaat om honderden miljarden en raakt de hele Nederlandse beroepsbevolking. Maar niemand heeft het door. De huidige Kamerleden hebben een aanzienlijke informatieachterstand. Ze weten niet

waar ze naar vragen moeten.

Toezichthouders, zoals de Nederlandsche Bank, hebben ook boter op hun hoofd. Hetzelfde geldt voor wetenschappers. Vrijwel iedereen was op de een of andere manier geïnvolveerd met de pensioenwereld en daarom gecompromitteerd.

Of de hoorzitting eind deze maand in de Tweede Kamer wat oplevert, moeten we daarom nog maar afwachten. Uiteindelijk komt het erop neer dat de slager zijn eigen vlees gaat keuren.

Werkgevers en vakbonden spelen met vuur. Met het nieuwe pensioenakkoord dreigt het arbeidsvoorwaardenklimaat volledig te worden verpest. Het voorstel om werknemers en gepensioneerden voortaan te laten meedelen in beleggingsrisico's is bovendien strijdig met de huidige Pensioenwet.

'Een parlementaire enquête zou ik zeker toejuichen'

De vakbonden hebben in het verleden veel goed werk verricht. De huidige welvaartsstaat is voor een belangrijk deel aan hen te danken. Maar de vraag is of ze de beroepsbevolking, waarover ze meebeslissen, nog steeds goed vertegenwoordigen. Slechts één op de vijf werkenden is lid. Bij jongeren ligt dat aantal nog veel lager.

Ik zou een parlementaire enquête, waarin iedereen onder ede kan worden gehoord, zeker toejuichen. De grote vraag is: wat heb je eraan? Het heeft weinig zin om mensen met pek en veren te besmeuren. Maar als de waarheid over de verdwenen pensioengelden boven water komt, weten we in ieder geval hoe het voortaan niet moet.

Juridische actie kan wellicht ook zinvol zijn. Ik zou het niet raar vinden als de Vereniging van Effectenbezitters zich hiermee ging bemoeien. Pensioenspaarders zijn per slot van rekening ook beleggers.

Veel bedrijven zijn natuurlijk te goeder trouw geweest. Maar er zijn ook pensioenbeheerders die er niet zulke hoogstaande principes op na houden. Deugdelijk onderzoek ontbreekt naar hoeveel geld er uit de pensioenfondsen is verdwenen. Niemand heeft er belang bij om die cijfers naar buiten te brengen. De getallen die nu circuleren, zijn alleen gebaseerd op aannames.

Maar vast staat dat er heel veel geld is verdwenen. Er is wel degelijk wat aan de hand."

Bernard van Praag is emeritus hoogleraar economie aan de UvA. Van 1988 tot 1993 was hij lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Van Praag was verder lid van de SER en diverse commissies.